

ÖZET: Devlet memurlarına saatlik olarak verilen idari izinlerin toplanarak yıllık izinden veya mazeret izninden düşülüp düşülmeyeceği hk. (02/09/2014-4645)

Bakanlığınız taşra teşkilatında görev yapan personelin mesai saatleri içerisinde almış olduğu saatlik izinlerin toplanıp her 8 saatin 1 gün olarak değerlendirilerek yıllık izinden mi yoksa mazeret izninden mi düşülmesi gerektiği hususunda görüş talep eden ilgi yazı ve ekleri incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 1982 Anayasası'nın 50 nci maddesinin 3 ve 4 üncü fıkralarında yer alan; "...**Dinlenmek çalışanların hakkıdır. Ücretli hafta ve bayram tatili ile ücretli yıllık izin hakları ve şartları kanunla düzenlenir.**" hükmü izin hakkını Anayasa ile güvence altına almış, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 23 üncü maddesinde ise kanunda gösterilen süre ve şartlarla Devlet memurlarının izin haklarının olduğu belirtilmiştir.

Mezkur Kanunun "Yıllık İzin" başlıklı 102 nci maddesinde, "**Devlet memurlarının yıllık izin süresi, hizmeti 1 yıldan on yıla kadar (On yıl dahil) olanlar için yirmi gün, hizmeti on yıldan fazla olanlar için 30 gündür. Zorunlu hallerde bu süreler gidiş ve dönüş için en çok ikişer gün eklenebilir.**" hükmü ile "Yıllık İzinlerin Kullanılışı" başlıklı 103 üncü maddesinde; "**Yıllık izinler, amirin uygun bulacağı zamanlarda, toptan veya ihtiyaca göre kısım kısım kullanılabilir. Birbirini izliyen iki yılın izni bir arada verilebilir. Cari yıl ile bir önceki yıl hariç, önceki yıllara ait kullanılmayan izin hakları düşer.**

Öğretmenler yaz tatili ile dinlenme tatillerinde izinli sayılırlar. Bunlara, hastalık ve diğer mazeret izinleri dışında, ayrıca yıllık izin verilmez.

Hizmetleri sırasında radyoaktif ışınlarla çalışan personele, her yıl yıllık izinlerine ilaveten bir aylık sağlık izni verilir." hükümlerine yer verilmiş olup, yıllık iznin kapsamı belirlenmiş ve bu izinlerin nasıl kullanılacağı açıklanmıştır.

Diğer taraftan mezkur Kanunun "Mazeret İzni" başlıklı 104 üncü maddesinde mazeret izinleri hüküm altına alınmış olup, (C) bendinde; "**(A) ve (B) fıkralarında belirtilen hâller dışında, merkezde atamaya yetkili amir, ilde vali, ilçede kaymakam ve yurt dışında diplomatik misyon şefi tarafından, birim amirinin muvafakati ile bir yıl içinde toptan veya bölümler hâlinde, mazeretleri sebebiyle memurlara on gün izin verilebilir. Zaruret hâlinde öğretmenler hariç olmak üzere, aynı usûlle on gün daha mazeret izni verilebilir. Bu takdirde, ikinci kez verilen bu izin, yıllık izinden düşülür.**" ifadelerine yer verilerek, birim amirlerinin muvafakati ile duruma göre atamaya yetkili amir, vali, kaymakam veya diplomatik misyon şefi tarafından memurlara on "gün" mazeret izni verilebileceği, aynı usulle ikinci kez bu iznin verilmesi halinde ise bu kısmın yıllık izinden düşüleceği ifade edilmiştir. Ayrıca, 657 sayılı Kanunun 105 inci maddesinde "Hastalık ve Refakat İzni", 108 inci maddesinde ise "Aylıksız İzin" halleri düzenlenmiştir.

Kamu kurum ve kuruluşları memurun mesai saatleri dışında yerine getirme imkanı olmayan özel durumları için gün içerisinde birim amirinin bilgisi dahilinde belli bir saate kadar izin vermekte ve bu izin türü uygulamada "saatlik izin" olarak anılmakla birlikte, 657 sayılı Kanunda saatlik izin ifadesine yer verilmemiş ve izinler konusundaki tüm düzenlemeler "gün hesabı" üzerinden ifade edilmiştir.

Yukarıdaki hüküm ve açıklamalar çerçevesinde; çalışanların izin haklarının kanunla düzenleneceği hususu Anayasamızda güvence altına alınmış ve 657 sayılı Kanunda izinler konusu detaylı bir şekilde düzenlenmiş olup, kurum içi uygulamalar sonucu ortaya çıkan ve saatlik izin olarak anılan konuda ise herhangi bir yasal düzenleme bulunmadığından gün içinde verilen bu tür izinlerin toplanarak her 1 güne isabet eden kısmının yıllık izinden veya mazeret izninden düşülmesinin hukuka uygun olmayacağı mütalaa edilmektedir.